

EKONOMİ VE FİNANSAL PİYASALARINDAKİ GELİŐMELER

27 – 31 Ocak 2020

TUIK 2019 Yılı Dış Ticaret Verilerini Açıklandı

1 İhracat 2019 yılında bir önceki yıla göre yüzde 2.1 artarak 171,5 milyar olurken; ithalat yüzde 9.1 azalarak 202,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

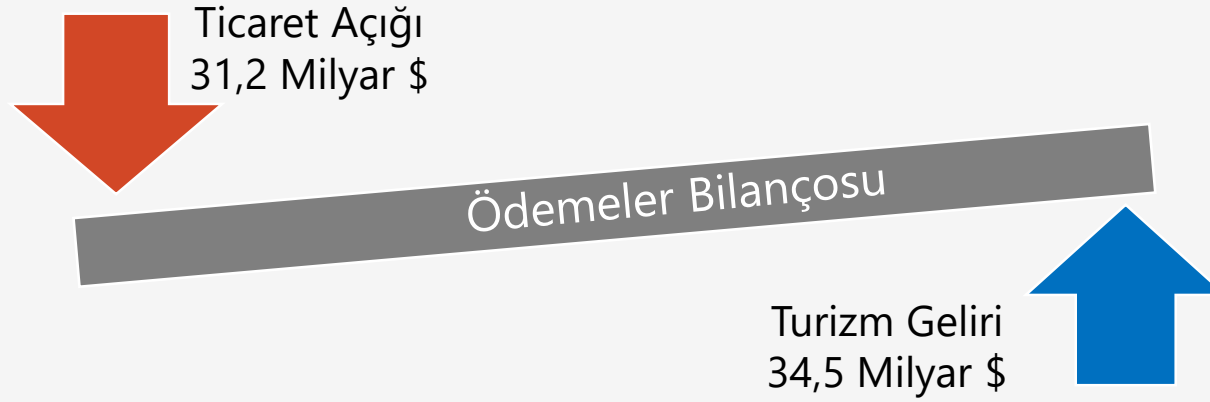
2 Dış ticaret açığı 2019 yılında, bir önceki yıla göre yüzde 43,5 azalarak 55,1 milyardan, 31,2 milyar geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılında 75,3 iken 2019 yılında yüzde 84,6 oldu.

!! İhracattaki artışın en önemli belirleyicisi kurdaki (dolarda yaklaşık olarak yüzde 13, avroda yüzde 11'lik) artışa karşılık yüzde 2,1 kadar artabilmiştir. Buna karşılık yüzde 0,5 civarında gerçekleşmesi beklenen ekonomik büyüme ve kur artışı ithalatın yüzde %9,1 kadar gerilemesine neden olmuştur. İhracat artışı ve ithalatın azalması cari açığın önemli bir parçası olan ticaret açığının yüzde 44 azalmasına neden olmuştur. Artık büyüme Türkiye artık geride carlayan bir cari açığın yok...

TUIK IV. eyrek ve 2019 Yılı Turizm Gelirini Açıkladı

1 Turizm geliri Ekim, Kasım ve Aralık aylarından oluşan IV. eyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %20,6 artarak 7,9 milyar \$ oldu

2 Turizm geliri 2019 yılında bir önceki yıla göre %17,0 artarak 34,5 milyar \$ oldu. Bu yilki gelirin 25,4 milyar \$'ını kişisel harcamalar, 9,2 milyar \$'ını ise paket tur harcamaları oluşturdu.



TÜİK Ocak 2020 Ekonomik Güven Endeksini Açıkladı

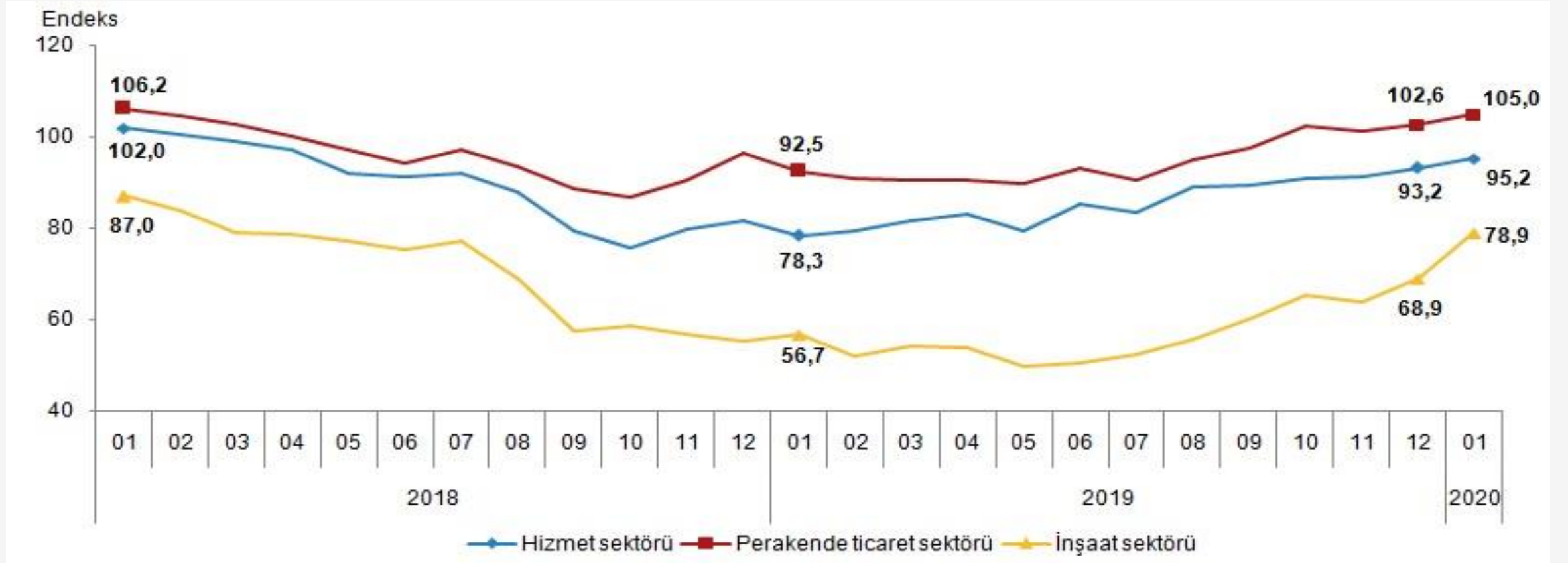
	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Aralık 2019	Ocak 2020	Aralık 2019	Ocak 2020
Ekonomik güven endeksi	96,5 ^(r)	97,1	2,3 ^(r)	0,6
Tüketici güven endeksi	58,8	58,8	-1,9	0,1
Reel kesim güven endeksi	108,7	106,4	2,6	-2,1
Hizmet sektörü güven endeksi	93,2	95,2	2,0	2,2
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	102,6	105,0	1,4	2,2
İnşaat sektörü güven endeksi	68,9	78,9	7,9	14,6

Endeks değerleri mevsim etkilerinden arındırılmış değerlerdir.
(r) Rutin revizyondan dolayı revize edilmiştir.



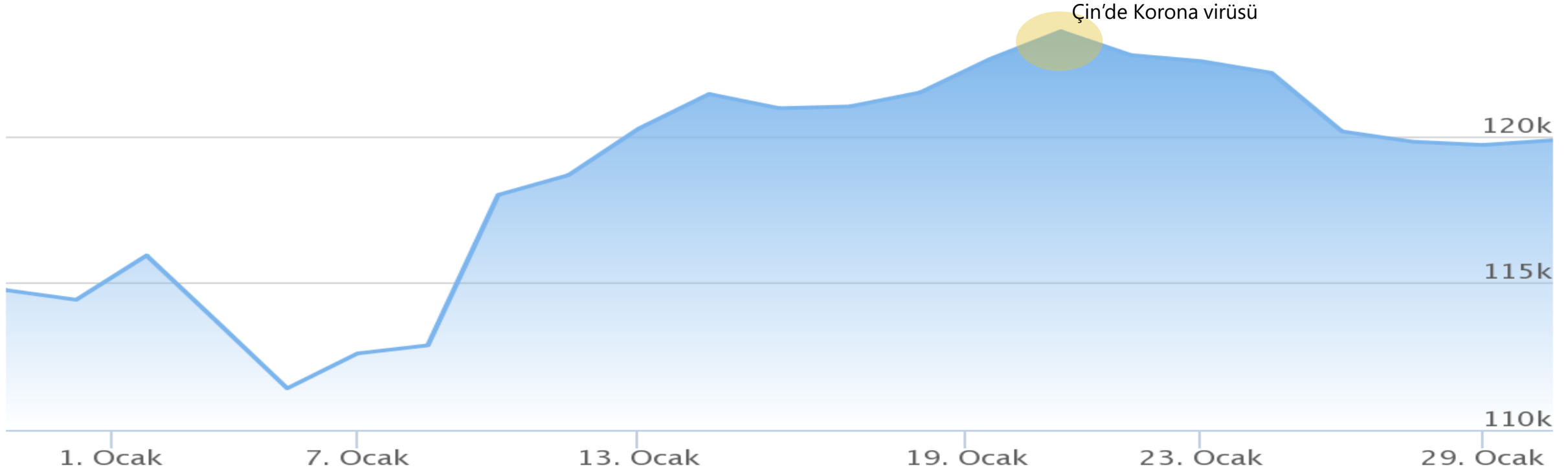
! Hala kötümser bir seviyede (97,1) olan ekonomik güven endeksi iyimserliğe doğru reel kesim güven endeksine rağmen tırmanıyor. 2018 yılının aynı ayındaki seviyeye ulaşamamış, ancak 2019 yılının aynı ayına göre ise iyi bir ivmeyle artmasına devam ettiğini görüyoruz.

Sektörel Güven Endeksleri, Ocak 2020



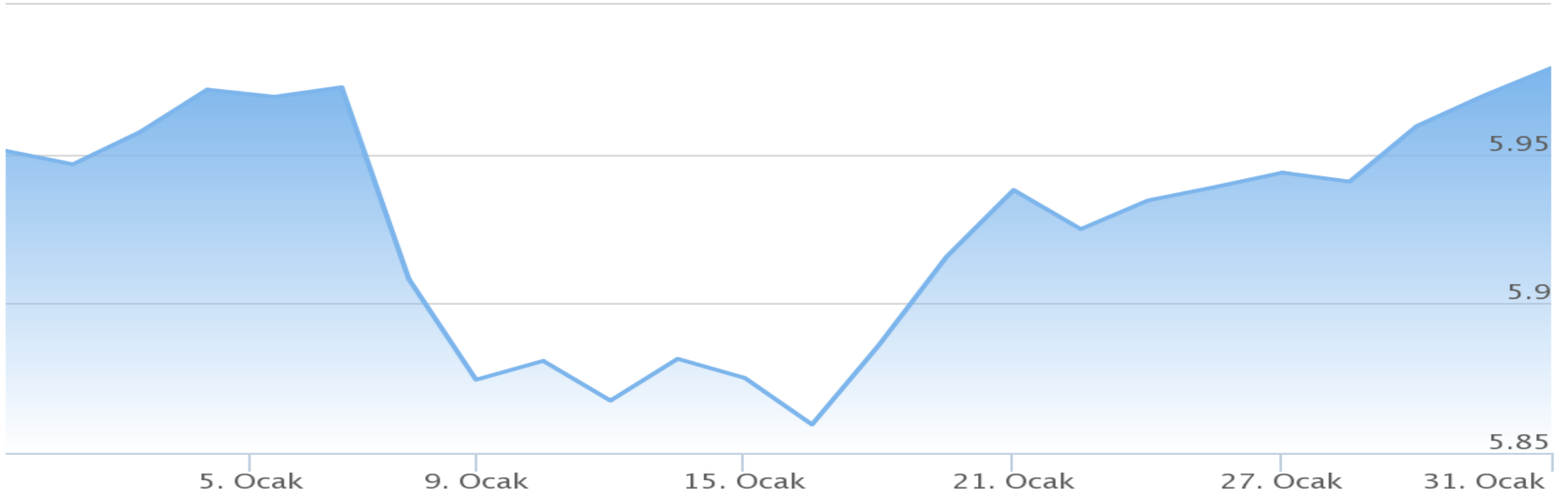
Son ayda inşaat sektörü güven endeksi **iyimserliğe koşarken** diğer endeksler iyimserliğe doğru yürümektedir. İnşaat sektörü ekonomik büyümeye en fazla **dolaylı etkiyi** yapan sektördür.

Borsa Bist-100



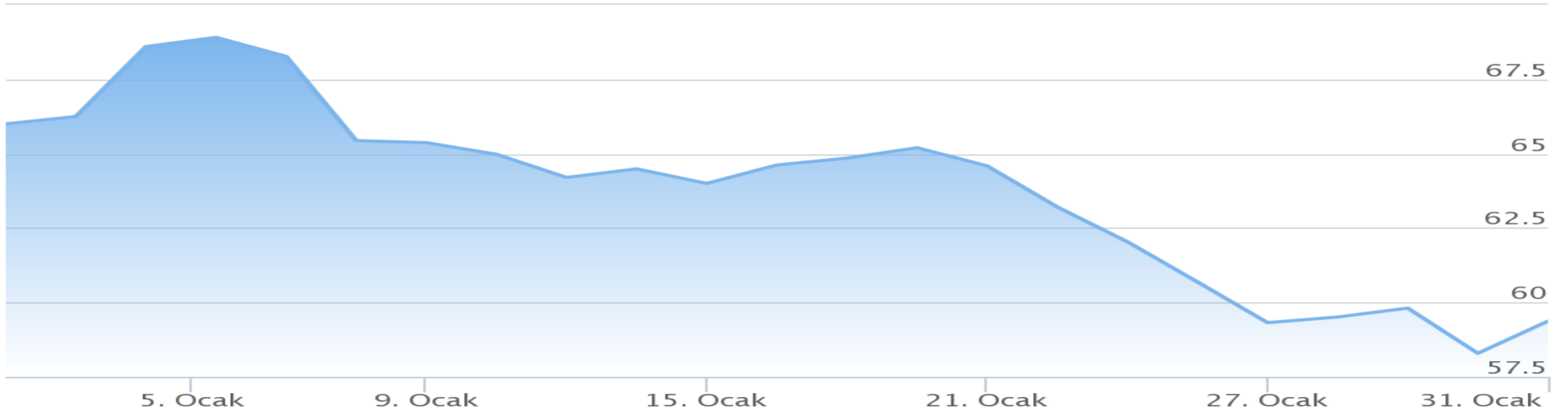
! Borsanın BIST 100 endeksi 6 Ocak sonrası grafiğin tepesine tırmanır ve 20 ocakta zirveye ulaşır, ancak o gün Çin'de ortaya çıkan korona virüsü nedeniyle dayanamaz aşağı doğru inmeye başlar. Fakat nerde durur şimdilik virüsün kontrolü sürecine bağlı olarak bilinmez.

Dolar Serbest Piyasa TL/\$



! Ekonomi yönetimi dolar kurunu son yapılan 100 baz puanlık faiz indirimi sonrası 6 lira duvarına çarpmaması için itina ile direksiyona sıkı sıkı sarılmış durumda ve kısa farları yaktıklarında tek haneli faizler görünüyor ama uzun farlar henüz açılmadı.

Brent Petrol TRL/\$



! Şimdilik korona virüsü en fazla petrolü etkilemiş gözüküyor. Tabi bu etki petrol ihracat eden ülkelerin aleyhine olurken bizim gibi petrol ithal eden ülkelerin lehine. Ki bunu da bu hafta iki defa yapılan akaryakıt indirimiyle pompalarda müşahede ettik. Gerçi bu arada hükümette boş durmadı eşel mobil ile hemen bir ÖTV artışıyla bütçesine kötü günler için bir şeyler koydu.

'OPEC toplantısı Őubata çekilebilir'

Cezayir Enerji Bakanı Muhammed Arkab, yaptığı açıklamada, "Piyasada dengeyi sağlamak amacıyla mart başı için planlanan OPEC toplantısını **Őubata çekmek** olası gözüküyor." ifadesini kullandı.

OPEC üyeleri ve OPEC dışı bazı petrol üreticisi **ülke 5-6 Mart'ta** Avusturya'nın başkenti Viyana'da toplanarak küresel petrol piyasasının görünümünü değerlendirmek üzere anlaşmıştı

Dünya genelinde en yaygın kullanılan Brent türü ham petrolün varil fiyatı, **20 Ocak'ta Çin'in** koronavirüs vaka sayısında hızlı artış görüldüğünü açıklamasından bu yana, yaklaşık **yüzde 12 düşerek 57 dolar** bandında seyrediyor.



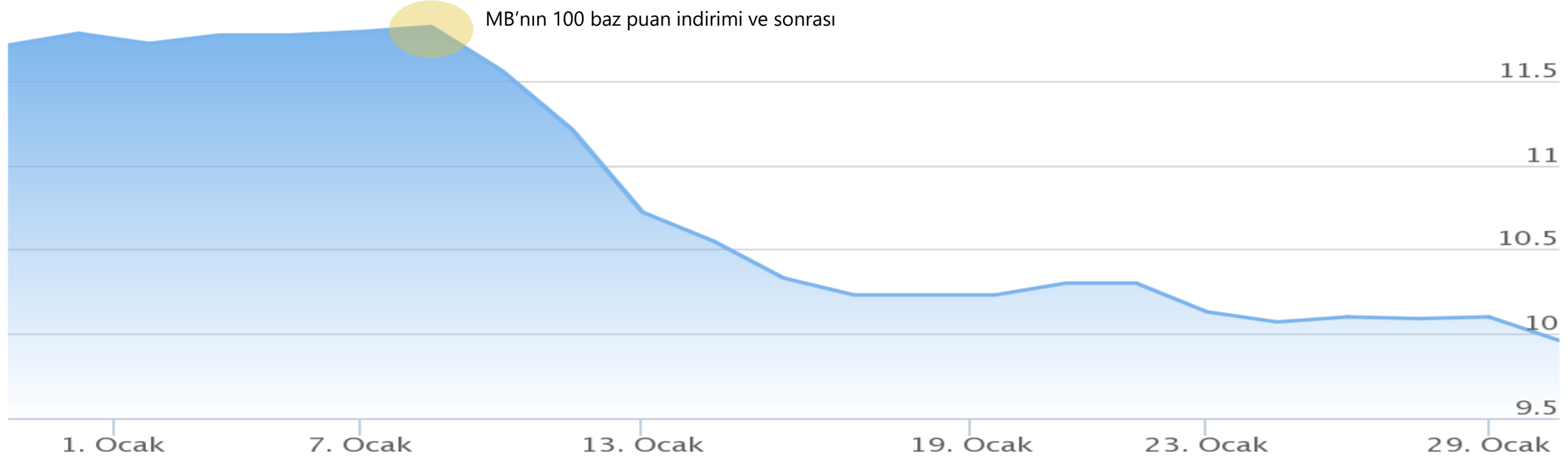
OPEC üyeleri **hemen toplanın arz** **musluğunu kısın** yoksa bu virüs sizin petrol ve gaz gelirlerinizi eritecek. **Varilini 5-10** dolara ürettiğiniz petrolü aman ha aman **60 doların altınad** satmayın. Yoksa petrol saltanatınız zarar görür.

Altın TL/ons



Yukardaki altın grafiğine bakıp da sakın yatay seyrediyor az ilerliyor demeyin. Zira üç yıldır yatırımcısını memnun eden yarış atı gibi o kadar hızlı koşuyor ki şimdilik yeni bir hamle için biraz dinlenmede. Sadece geçen yılın mayısında onsu 1300 liralardan, haziranda 1400 liralara, eylülde 1500 liralara ve şimdilerde de 1600 liralara gözünü dikmiş.

FAİZ - TR 2 YILLIK TAHVİL



Faiz o kadar kavga gürültü (hükümet ile MB arasında yaşanan çekişmeler) sonrası yine tek hanede yaşamaya başladı. Eğer bu hanede kalırsa gerçekten kavganın MB tarafına dönüp şunları birkaç ay sonra söylemek isterim. Ey Merkez Bankası Başkanları maden bu faiz az enflasyonlu ve az döviz kurlu oluyordu bu kıyametleri koparmak niyeydi?

Mevduat faizleri 3 yılın en düşüğüne geriledi

- 1 . Geçen yılın haziran ayında yüzde 23'e yaklaşan vadeli mevduatın ortalama faizi,
- 2 kademeli olarak düşerek yeni yılda yüzde 10'un altına geldi.
- 3 1 aya kadar vadeli mevduat faizi yüzde 9,21'e
- 4 1 yıla kadar vadeli mevduat faizi yüzde 9,54'e, 1 yıl ve üzeri vadeli mevduat faizi de yüzde 9,65'e indi.

MB nin politika faizlerine önce kamu bankaları sonra tüm özel bankalar biraz direnseler de uymak durumunda kaldılar. Hükümet tarafı da zamanında özelleştirmeleri gündeme gelen kamu bankalarının özelleştirmemelerinin faydasını gördü.

Kapasite kullanım oranı açıklandı

- 1 TCMB yapılan açıklamaya göre, imalat sanayisinde faaliyet gösteren 1784 iş yeri tarafından ocak ayı İktisadi Yönelim Anketi'ne verilen yanıtlar toplulaştırılarak değerlendirildi.
- 2 Anket sonuçlarına göre, imalat sanayisi genelinde kapasite kullanım oranı, ocakta bir önceki aya göre 1,5 puan azalarak yüzde 75,5'e geriledi.

Bu sunuya kadar bir çok şey çok güzel ilerliyor. Ama bu sunu ekonomide reel kesim yani imalat sektörünün gelecek beklentisinde iyileşme görünmediği gibi kapasite de artmadığını söylüyor ki maalesef işsizliğe de derman olacak ilaç da burada. Ekonomi yönetimin başarısı düşük enflasyon ile düşük işsizlikle ölçülür. Bizde biri var ama biri yok.

Enflasyon raporu açıklandı

1 Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Murat Uysal, **Enflasyon Raporu 2020-I** Bilgilendirme Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, enflasyonu düşürmeye odaklı, sıkı bir para politikası duruşu ve güçlü politika koordinasyonu altında, enflasyonun kademeli olarak hedeflere yakınsayacağını öngöründüğünü söyledi..

2 Merkez Bankası Başkanı Uysal, "Enflasyonun, yüzde 70 olasılıkla 2020 yılı sonunda yüzde 6,2-10,2 aralığında -orta noktası yüzde 8,2- gerçekleşeceğini öngörüyoruz" dedi.2021 yılı sonunda ise yüzde 3-7,8 aralığında (orta noktası yüzde 5,4)



Başkanın enflasyon raporunda kamuya açıkladığı bu yıl ve gelecek yıl enflasyon hedefleri eğer tek haneli faizlerle birlikte ve az oynak kurla gerçekleşirse ekonomide beklenen jeopolitik risklere karşı dirençli bir istikrarlı ekonomiye sahip oluruz. Ve bunu biz de öğrendik deriz.

Bakan Dönmez: Enerjide yüzde 40'lık tasarruf mümkün

Bakan Dönmez, 2020 itibarıyla kamunun toplam enerji maliyetinin 8 milyar liranın üzerine çıktığının tahmin edildiğini belirterek, "Yaptığımız çalışmalar sonucu burada yüzde 40'lık bir enerji tasarrufunun mümkün olduğunu tespit ettik. Yani 3,2 milyar liralık bir enerji tasarrufundan bahsediyoruz" dedi.

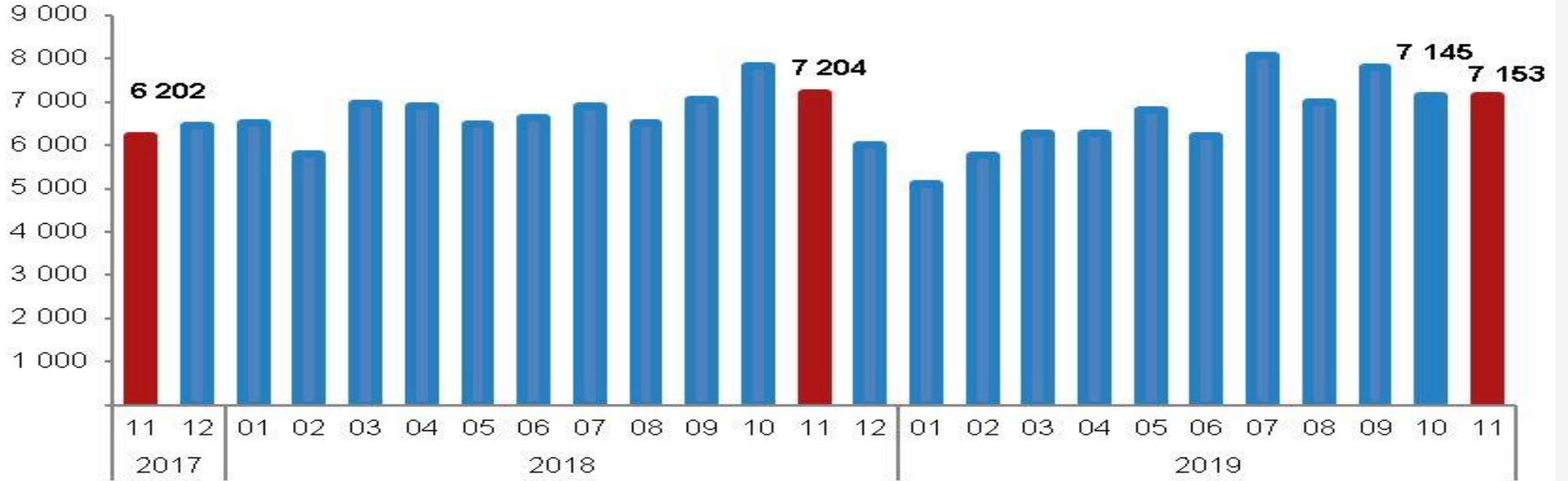


Umarım Enerji Bakanımız bu hedef ve isteğinden DÖNMEZ. Çünkü bu memleket enerji verimliği konusunda öyle EN-VER ler (Enerji Verimliliği) hedef ve proje paketleri duydu ki, paketi açınca içi boş çıktı. Aman ne olur bu iş o kadar hayati ki artık hayat bulsun.

Linyit üretimi Kasım ayında 7 milyon 152 bin 765 ton olarak gerçekleşti

(Bin Ton)

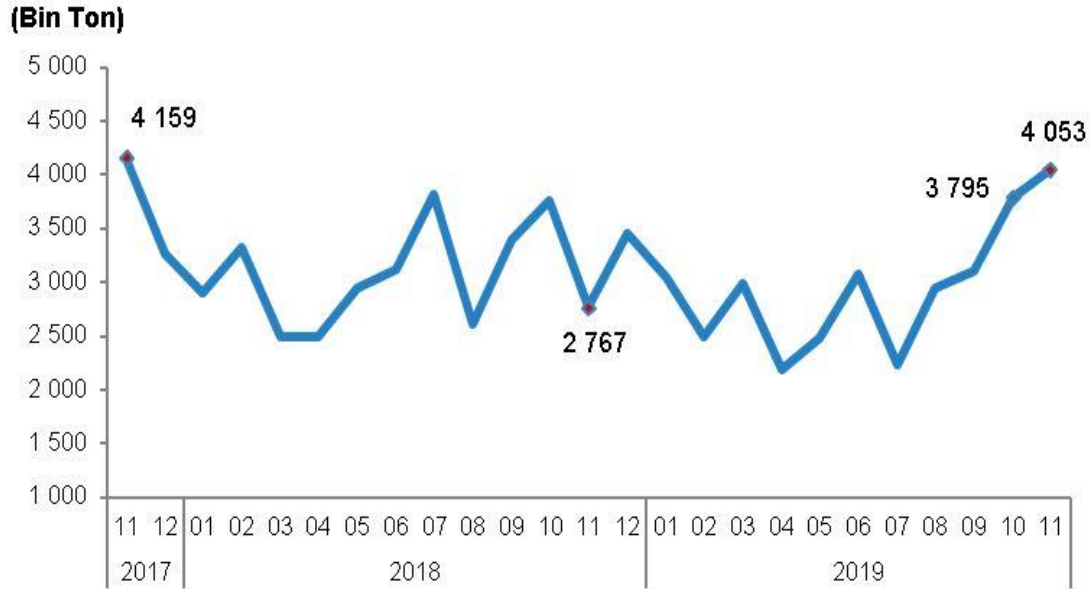
Linyit üretimi, Kasım 2017-Kasım 2019



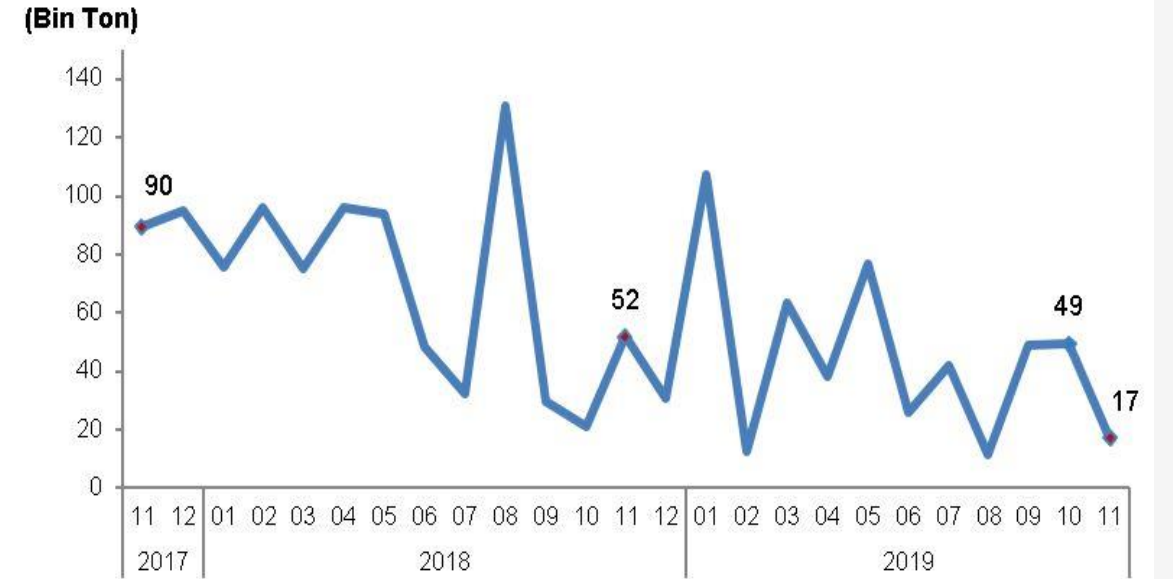
Burada hem biz hem de bizim gibi bazı ülkeler öyle bir çelişki içinde ki: Bu linyit üretimi artsın mı artmasın mı? Artsın artsın diyenler iklimi değiştiriyor. Artmasın diyenler ya gaza yükleniyor yada havadan sudan (rüzgar, güneş ve barajlardan) enerjisini buluyor. Türkiye her ikisini hem artsın hem artmasın diyenlerden olacak ki hala Paris İklim sözleşmesi meclis onayından geçmedi. Akıbeti Kyoto gibi olacak sanki.

Taşkömürü ithalatı bir önceki aya göre %6,8 arttı

Taşkömürü ithalatı, Kasım 2017-Kasım 2019



Taşkömürü koku ithalatı, Kasım 2017-Kasım 2019



Biz içerde üretmeyelim derken linyit değil ama onun daha kalitesini özellikle ağır sanayi ve konutlar için dışardan hem de son yıllarda nerdeyse ikiye katlayarak alıyoruz. Bkz. Soldaki grafiğin 2019 yılının 7.ayından yılının son ayına kadar olan artış.

Euro Bölgesi

Euro Bölgesinden gelen veriler ekonomide hafif toparlanmaya işaret ediyor.

İmalat sanayi PMI bu yılın ilk ayında 47,8 ile Nisan 2019'dan bu yana en yüksek seviyesine ulaştı.

Hizmetler PMI da 52,2 ile 50 eşik düzeyinin üzerindeki seyrini sürdürdü.

Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat), Avrupa Birliği (AB) tarafından açıklanan Euro Bölgesi 2019 yılı 4'üncü çeyrek büyüme oranlarına ilişkin öncü verilere göre, Euro Bölgesi'nde mevsimsellikten arındırılmış GSYH, 2019'un dördüncü çeyreğinde, bir önceki çeyreğe kıyasla %0,1 yükselirken 2018'in dördüncü çeyreğine kıyasla %1 arttı.

Korona virüsü ortaya çıktı ve yayılıyor

- 1 Dünya Sağlık Örgütü bu hafta itibariyle virüs için acil durum ilan etti.
- 2 ABD'de tespit edilen vaka sayısının artmasının ardından S&P 500 endeksi geçtiğimiz hafta yaklaşık beş ayın en olumsuz haftalık performansını geride bırakırken Çin, Hong Kong ve Güney Kore'de de borsa endekslerinde satış baskıları var.
- 3 Avrupa borsaları da %3'e yakın değer kaybetti.

İngiltere Ekonomisi

- İngiltere Merkez Bankası (BoE) politika faizini %0,75 seviyesinde sabit tuttu.
- Yapılan açıklamada, 2019 Aralık ayı itibariyle ekonomide toparlanma işaretlerinin arttığı belirtilirken, 2020 yılına ilişkin büyüme beklentisi %1,25'ten %0,75'e revize edildi.
- Öte yandan 2021 ve 2022 yıllarına ait büyüme tahminleri de aşağı yönlü güncellendi.

ABD ekonomisi

- Tüketici güven endeksi Ocak ayında 131,6 ile son beş ayın en yüksek seviyesinde gerçekleşti.
- Fed politika faizinde değişikliğe gitmeyerek fonlama faizini %1,50 - %1,75 aralığında bıraktı. Toplantı sonrasında yayımlanan karar metninde, mevcut politika duruşunun verilerle uyumlu, işgücü piyasasının güçlü olduğu, yatırımların ve ihracatın zayıf seyrettiği, hane halkı harcamalarının ise ılımlı arttığı ifade edildi. Diğer taraftan repo operasyonlarının en az Nisan ayı sonuna kadar devam edeceği belirtildi.
- Fed Başkanı Powell açıklamasında %2 enflasyon hedefinin altında seyreden enflasyondan memnun olmadıklarını, veriler görünümle uyumlu olduğu sürece mevcut para politikası duruşunda değişikliğe gitmeyeceklerini vurguladı.

ABD ekonomisi

- 2019'un ilk çeyreğinde %3,1; 2. Çeyreğinde %2 ve 3. Çeyreğinde de %2 büyüme gösteren ABD ekonomisi öncü verilere göre son çeyrekte %2,1 büyüyerek beklentileri karşıladı. Ticaret savaşlarının yarattığı belirsizlikler nedeniyle ABD ekonomisi 2019 yılında %2,3 düzeyinde büyüyerek son 3 yılın en düşük büyüme performansını kaydetmiş oldu.
- ABD ve Çin arasındaki ticaret savaşları ABD Başkanı Trump'ın Mart 2017'de Çin'i fikir mülkiyeti hırsızlığı ile suçlaması ve vergileri artırmasıyla başlamıştı. Bu durum her iki tarafın ekonomisine de olumsuz yansımış hatta ABD ekonomisinde de %3 üzerinde olan büyüme %2'ye gerilemişti. Belirsizliklerin baş göstermesiyle birlikte yatırımlar azalmış, üretim seviyeleri düşmüştü.
- Ocak 2020 ile birlikte taraflar birinci fazda yeni tarifeler uygulanmaması konusunda anlaşmış, ABD Başkanı Trump ikinci aşamanın da kısa sürede gerçekleşeceğini belirtmişti. Çin'de baş gösteren korona virüsü ise ikinci fazın akıbetini şimdilik çıkmaza sokuyor gibi gözüküyor.

BREXIT

- İngiltere 31 ocak itibariyle Avrupa Birliğinden ayrılırken 2020 yılı sonuna kadar 'geçiş sürecinde' ortak pazarın ve gümrük birliğinin içinde kalmaya devam edecek.
- Geçiş süreci boyunca AB kurumlarında, ajanslarında ve ofislerinde yer alması da AB yasaları uygulaması dahilinde kalacak.
- Öte yandan taraflar bir ticaret anlaşması üzerinde uzlaşmaya çalışacaklar. Ancak Brexit sonrasında ticaret ilişkisinin eskisi gibi olmayacağı, İngiltere ekonomisinin eskiye kıyasla daha az cazip hale geleceği belirtiliyor.